

ТЕМА 2. ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

2.1. Поняття та структура аграрного сектору.

2.2. Агропродовольча система: сутність, структура та властивості.

2.3. Сільське господарство – базова ланка аграрного сектору.

2.4. Особливості сільського господарства, що позначаються на його функціонуванні в умовах ринкової економіки.

2.5. Економічна сутність інституцій як базового чинника аграрного розвитку.

2.6. Роль інститутів у розвитку та регулюванні аграрного сектору.

2.7. Законодавче забезпечення розвитку аграрного сектору.

2.1. ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА АГРАРНОГО СЕКТОРУ

**АГРОПРОМИСЛОВИЙ
КОМПЛЕКС**

АГРАРНИЙ СЕКТОР

**АГРОПРОДУКТОВИЙ
КОМПЛЕКС**

АГРАРНА СФЕРА

**СІЛЬСЬКЕ
ГОСПОДАРСТВО**

**АГРОПРОДОВОЛЬЧА
СИСТЕМА**

**АГРОПРОДОВОЛЬЧИЙ
КОМПЛЕКС**

2.1. ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Структура аграрного сектору

2.1. ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА АГРАРНОГО СЕКТОРУ

2.2. АГРОПРОДОВОЛЬЧА СИСТЕМА: СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА ТА ВЛАСТИВОСТІ

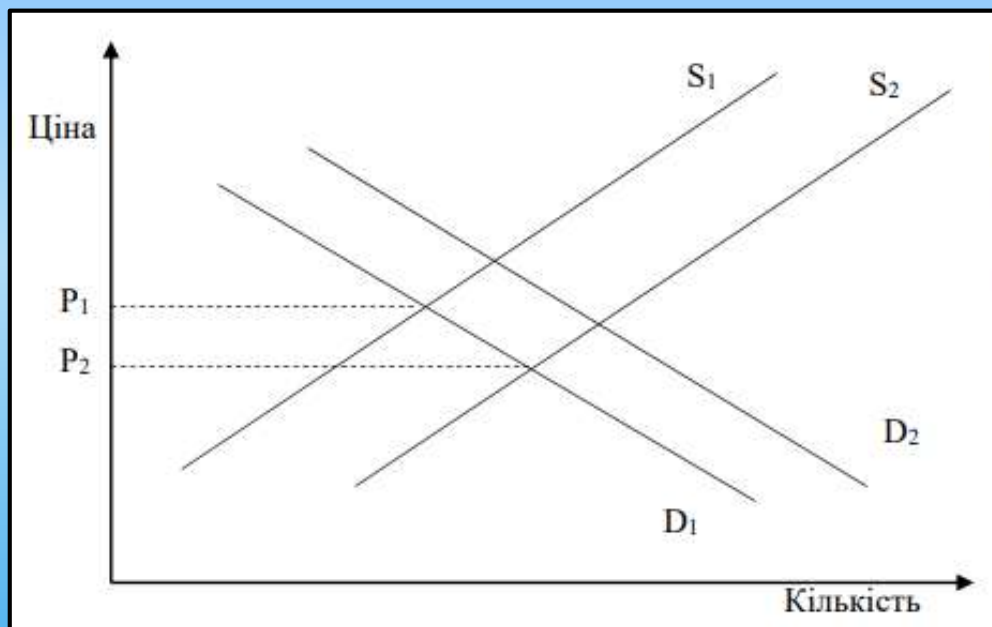
Складові елементи національної агропродовольчої системи

2.2. АГРОПРОДОВОЛЬЧА СИСТЕМА: СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА ТА ВЛАСТИВОСТІ

Агропродовольча система (АПС)

являє собою сукупність видів діяльності та умов для їх здійснення щодо забезпечення населення країни продуктами харчування, а промисловість – сільськогосподарською сировиною.

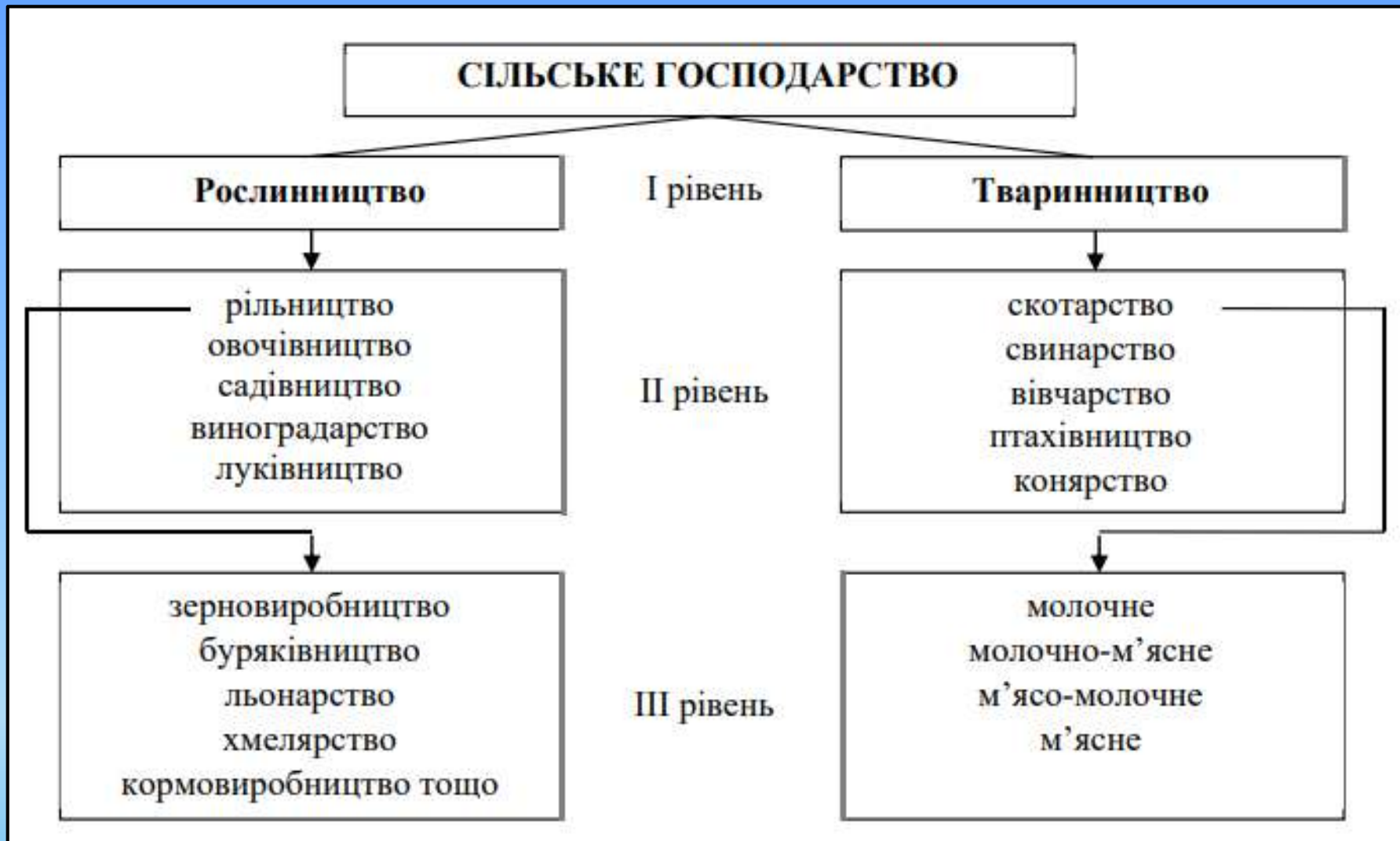
Ефект зміни технологій на зміну цін

У результаті впровадження інновацій ціни на сільськогосподарську продукцію знижуються від P_1 до P_2 .

2.2. АГРОПРОДОВОЛЬЧА СИСТЕМА: СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА ТА ВЛАСТИВОСТІ

2.3. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО – БАЗОВА ЛАНКА АГРАРНОГО СЕКТОРУ

*Градація галузей сільського господарства**

* За окремими галузями ІІІ рівня можна виділити галузі ІV рівня. Наприклад, у зерновиробництві такими галузями є виробництво озимої пшениці, озимого жита, ячменю, вівса, зернобобових

2.3. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО – БАЗОВА ЛАНКА АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Функції сільського господарства

Функції	Опис	
Економічна	<i>Економічна діяльність в аграрному секторі та секторах економіки, що використовують сільськогосподарську сировину, метою якої є виробництво товарів та послуг.</i>	Зайнятість населення
Соціальна	<i>Забезпечення продовольчої безпеки; підтримка життєздатності сільських територій; розвиток культури, збереження культурних цінностей, звичаїв, традицій.</i>	
Екологічна	<i>Збереження сільськогосподарських ландшафтів та біорізноманіття.</i>	

С/г визначає розвиток переробних галузей

АПВ належить до найголовніших сфер, що забезпечують обсяги ВВП

*Нарощування експортних можливостей
АПВ = подолання дефіциту торговельного і платіжного балансів країни*

Розвиток АПК = зростання життєвого рівня населення

Стабільний розвиток АПВ = економічна незалежність держави

2.4. ОСОБЛИВОСТІ С/Г, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬСЯ НА ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННІ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

2.5. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ЯК БАЗОВОГО ЧИННИКА АГРАРНОГО РОЗВИТКУ

АГРАРНІ ІНСТИТУЦІЇ–

це відносно стійкі комбінації чинників, які регулюють господарську поведінку дійових осіб аграрного сектора та є результатом компромісу їх інтересів.

Функції аграрних інституцій

Стабіліза-
ційна ф-я

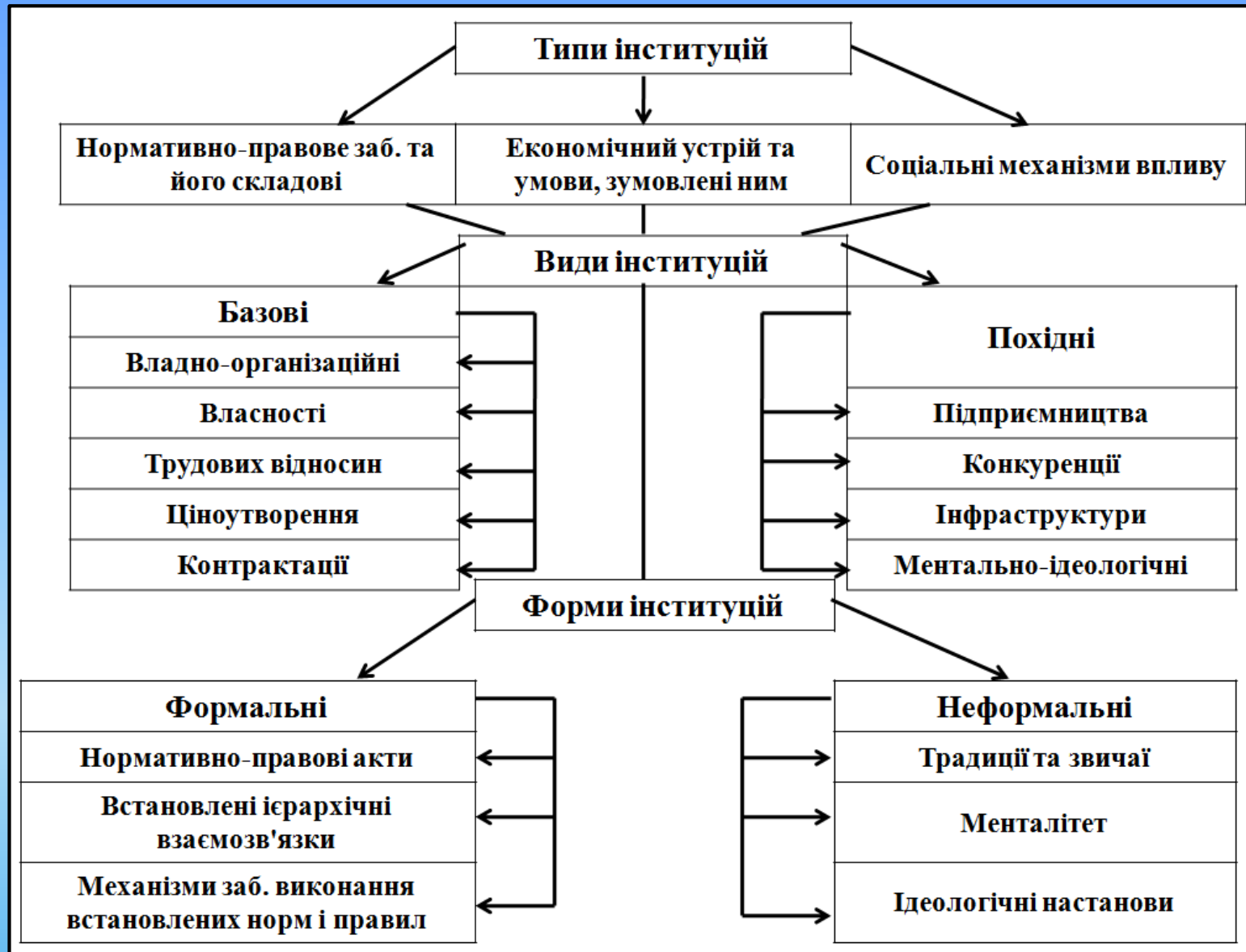
Ф-я
зменшення
невизначе-
ності

Системо-
утворююча
ф-я

Регулююча
ф-я

2.5. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ЯК БАЗОВОГО ЧИННИКА АГРАРНОГО РОЗВИТКУ

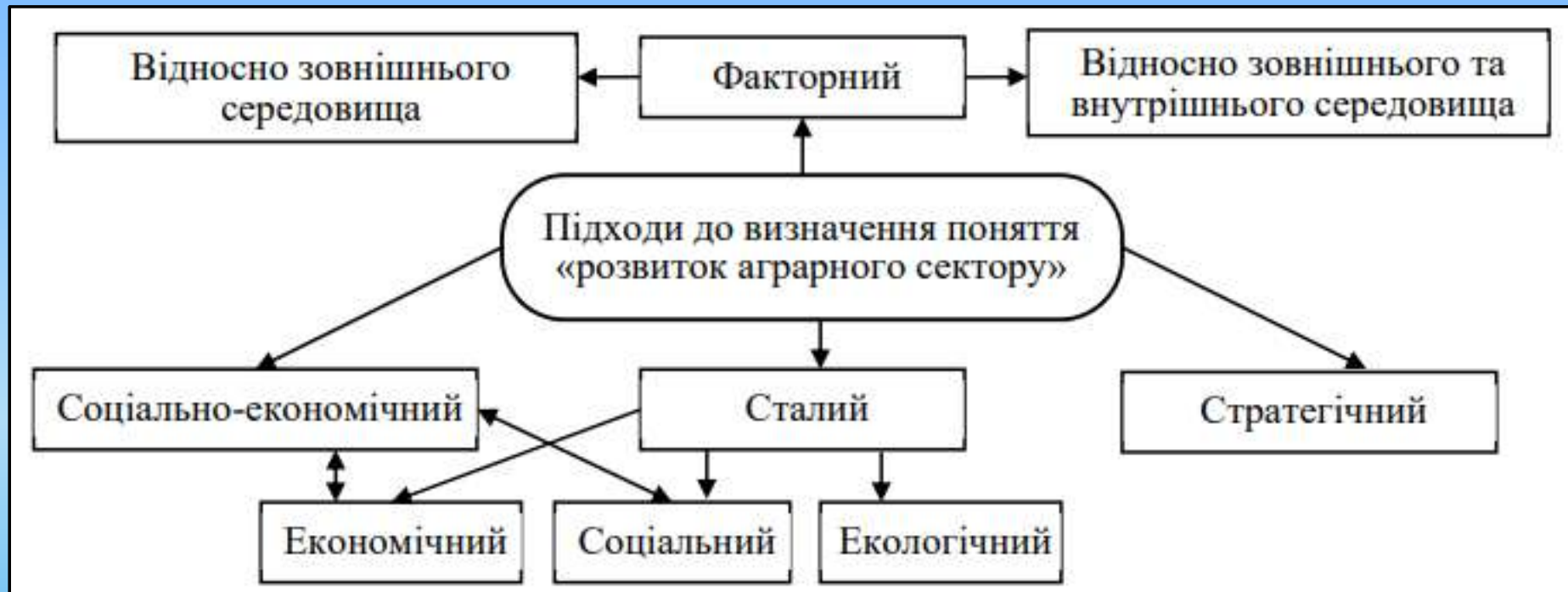
Ієрархічна схема інституцій в інституційному механізмі розвитку аграрного сектора національної економіки

2.6. РОЛЬ ІНСТИТУТІВ У РОЗВИТКУ ТА РЕГУЛЮВАННІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ –

це цілеспрямований процес кількісних і якісних змін функціонування аграрного сектору, який відбувається шляхом адаптації до факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, спрямований на досягнення визначених пріоритетів.

Підходи до визначення категорії «розвиток аграрного сектору»

2.6. РОЛЬ ІНСТИТУТІВ У РОЗВИТКУ ТА РЕГУЛЮВАННІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

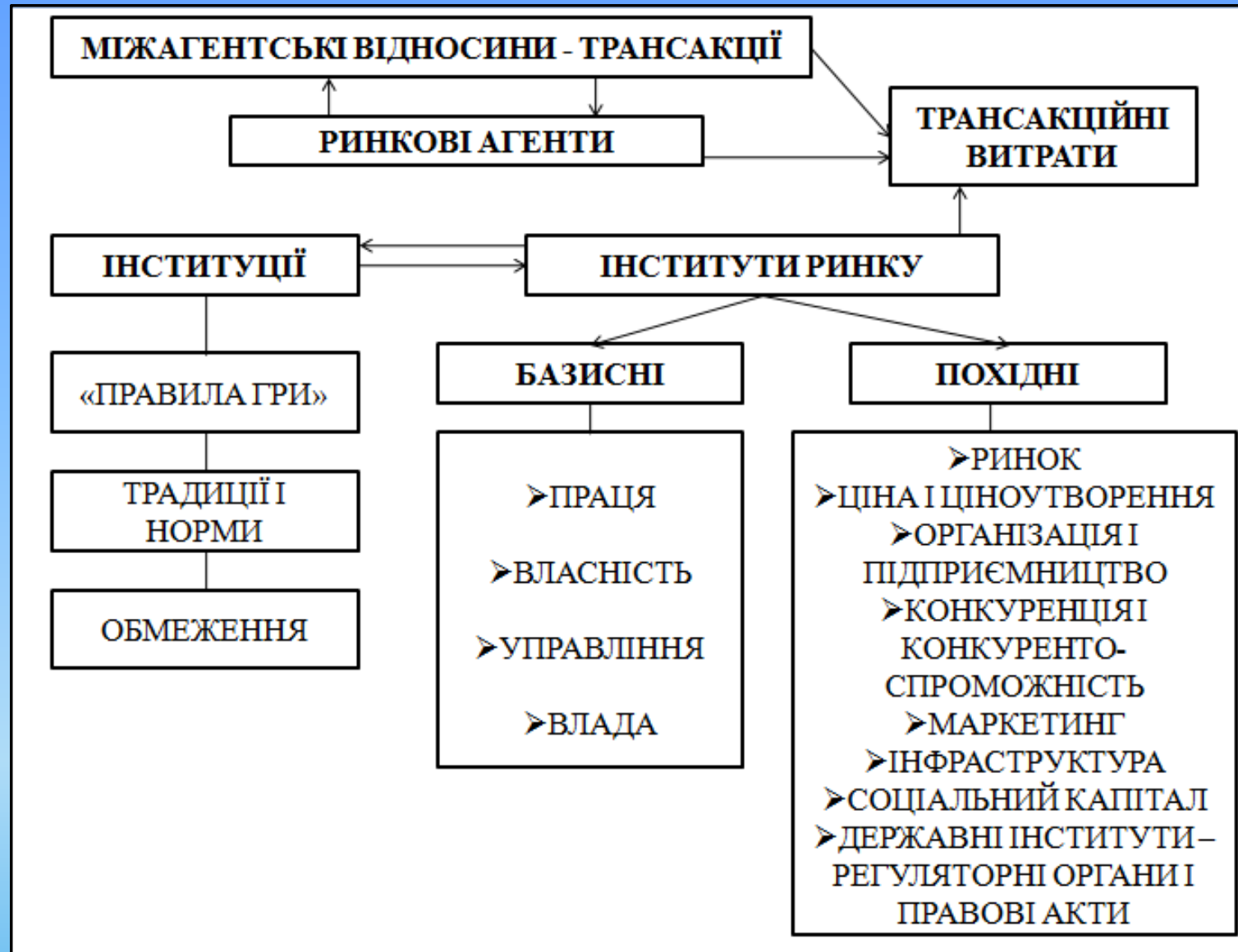
Система органів управління розвитком сільського, лісового та рибного господарства України

2.6. РОЛЬ ІНСТИТУТІВ У РОЗВИТКУ ТА РЕГУЛЮВАННІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Загальна організаційна структура Міністерства аграрної політики та продовольства України

2.6. РОЛЬ ІНСТИТУТІВ У РОЗВИТКУ ТА РЕГУЛЮВАННІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Система ієрархій і структура економічних інституцій та інститутів ринку

2.6. РОЛЬ ІНСТИТУТІВ У РОЗВИТКУ ТА РЕГУЛЮВАННІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Назва інституту	Функціонально-рольові характеристики
Міністерство аграрної політики та продовольства України та його регіональні структури	<ul style="list-style-type: none"> - втілення в життя державної політики в частині регулювання і розбудови ефективного аграрного ринку; - регулювання зберігання, поповнення і використання державних резервів продовольства, аграрної продукції та сировини; - сприяння процесам приватизації, модернізації і техніко- технологічної реконструкції сфери виробництва продовольства, сільськогосподарської сировини, їх переробки, зберігання і гуртової торгівлі; - закупівля на біржовому ринку України сільськогосподарської продукції у стабілізаційний фонд, здійснення товарних і фінансових інтервенцій для регулювання цін з метою оптимізації попиту і пропозиції; - забезпечення нормативного виконання термінових біржових угод щодо обсягів стабілізаційного фонду; - дослідження та прогнозування кон'юнктури аграрного ринку
Українська аграрна біржа, регіональні біржі (аграрні секції)	<ul style="list-style-type: none"> - організація торгів великими гуртовими партіями сільськогосподарської продукції, форвардними та ф'ючерсними контрактами стандартних уніфікованих товарів; - створення (оренда, викуп) і організація роботи сертифікованих біржових складів; - опрацювання і надання Міністерству аграрної політики та продовольства України інформації з біржових торгів через мережу філій та представництв витратно-цінового моніторингу; - організація з регіональними біржами спільних спеціалізованих і між-регіональних торгів; - державне регулювання та контроль цін, експорту сільськогосподарської продукції, внутрішнього виробничого та ресурсного балансу через єдиний біржовий механізм; - регіональні біржі здійснюють організацію гуртових форвардних торгів середньо гуртовими партіями сільськогосподарської продукції відповідно до єдиних біржових правил; взаємодіють з аграрною біржою, торговими домами у просуванні біржового товару
Торгові дома (районні, міжрайонні, міські)	<ul style="list-style-type: none"> - збір інформації стосовно реального стану локального ринку аграрної продукції; - надання покупцям (брокерам) документації відносно наявності товару з якісним сертифікатом і гарантією навантаження; - формування лотів сільськогосподарської продукції в межах адміністративних районів, шляхом виставлення на торги, узгодження цін та інших умов забезпечення збирання, зберігання та відвантаження сільськогосподарської продукції покупцям

*Структури
регулювання аграрного
ринку в Україні та їх
функції*

2.6. РОЛЬ ІНСТИТУТІВ У РОЗВИТКУ ТА РЕГУЛЮВАННІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Світова організація торгівлі (СОТ)

Сфера діяльності СОТ охоплює:

- митно-тарифне регулювання;
- антидемпінгове регулювання;
- використання субсидій і компенсацій;
- нетарифні обмеження;
- діяльність митних союзів і зон вільної торгівлі;
- торговельні аспекти захисту прав інтелектуальної власності;
- торгівлю окремими товарами (текстиль, сільгосппродукція, авіатехніка тощо);
- торговельні аспекти інвестиційних заходів та ін.

Організаційна структура СОТ:

- Конференція міністрів.
- Генеральна рада.
- Рада з торгівлі товарами.
- Рада з торгівлі послугами.
- Рада з торговельних аспектів прав інтелектуальної власності.
- Галузеві комітети, робочі групи.
- Секретаріат.

Конференція міністрів є основним органом ухвалення рішень. Зазвичай проводиться раз у два роки.

Генеральна рада є вищим органом, який ухвалює поточні рішення. Зустрічаються декілька разів на рік у Женеві.

**WORLD TRADE
ORGANIZATION**

2.7. ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

АГРАРНЕ ЗАКОНОДАВСТВО –

сукупність нормативно-правових актів та норм, які поряд з існуючими звичаями, встановлюють, закріплюють і виражають аграрну політику, регулюють аграрні відносини, визначають процеси в аграрному секторі економіки та житті сільського населення.

Конституція України

1. Акти, що встановлюють різноманітні організаційно-правові форми аграрного виробництва

2. Акти, що регулюють порядок здійснення господарської діяльності

3. Акти, що регулюють порядок здійснення окремих видів аграрного виробництва.

4. Законодавчі акти, пов'язані з обігом та використанням земель

5. Закони, пов'язані з розвитком аграрного сектору економіки, виробництвом та використанням сільськогосподарської продукції

6. Акти, що встановлюють і регулюють порядок використання природних ресурсів